

FULL FART MOT OVISS FRAMTID

MARKNADSINSIKT SEPTEMBER 2017

Business Sweden

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

CHEFEKONOMEN REFLEKTERAR	3
DEN GLOBALA EKONOMIN OCH SVERIGE	4
TEMA: TYSKLAND	7
EUROPA	8
ASIEN	10
NORDAMERIKA OCH BRASILIEN	12
APPENDIX	14

DET GÅR BRA NU!

Den globala konjunkturåterhämtningen fortsätter att stärkas brett över samtliga regioner. BNP-tillväxten växlar upp från 3,2 procent i fjol till 3,6 procent i år och fortsätter att öka i ungefär samma takt nästa år. Det är den starkaste tillväxten sedan 2011. Bland företag och hushåll råder stark optimism, men utfallsdata utvecklas inte lika starkt som indikatorerna antyder. Sent i en konjunkturåterhämtning tar investeringarna vanligtvis fart och det är precis vad vi ser i stora delar av världen just nu. I spåren av finanskrisen finns ett uppdämt behov av att ersätta gammal utrustning och öka produktionskapaciteten.

Om optimismen håller i sig kan tillväxten möjligen bli ännu högre än väntat. En stark omvärlds- och investeringskonjunktur lyfter den svenska ekonomin. Framför allt gynnas den svenska exportindustrin.

Återhämtningen i de avancerade ekonomierna står i allt större utsträckning på egna ben och ekonomierna är inte längre i behov av stimulanser. Inflationen är förvisso fortsatt låg på många håll, men stigande råvarupriser och viss uppgång i lönerna bidrar till att driva på inflationen. Centralbankerna börjar därför normalisera penningpolitiken, vilket i praktiken innebär att de drar ner på stödköp av obligationer och höjer styrräntan. Med stor sannolikhet kommer stimulanserna trappas ned gradvis för att inte äventyra återhämtningen. Trots att räntorna är på väg uppåt kommer lågräntemiljön bestå länge än.

I Europa har de mest akuta politiska riskerna klingat av. De populistiska strömningarna har fått begränsat genomslag och det finns goda förhoppningar om ett stärkt samarbete i EU. Som väntat sitter den nuvarande tyska förbundskanslern Angela Merkel kvar ytterligare en mandatperiod. Tillsammans med Frankrikes nytillträdde president Emmanuel Macron kan det till och med bli riktigt bra, trots att Storbritannien avser att lämna unionen. Frågan är bara om Tyskland är redo att leda.

Världsekonomin går bra för närvarande, men i grunden brottas flertalet länder världen över med en rad strukturella utmaningar. I avancerade ekonomier handlar det i stor utsträckning om demografisk utveckling (åldrande befolkning), integration och utbildning. I tillväxtekonomierna handlar det om att ställa om mot sektorer med högre förädlingsvärde, inklusive tjänstesektorn, öppna upp för utländska direktinvesteringar och förbättra möjligheterna att göra affärer. Det är alltså hög tid att balansera om från penningpolitiska stimulanser till finanspolitik och strukturella reformer för tillväxt och sysselsättning. Ett decennium med superlåga räntor har snedvridit världsekonomin och normaliseringen kan bli smärtsam.

Det går bra nu och vi gasar på – men vad väntar vid slutet av vägen?

LENA SELLGREN
Chefekonom
Business Sweden

Lena Sellgren
Chefekonom

STABIL OMVÄRLDS-KONJUNKTUR

Det råder optimism i världsekonomin och den globala konjunkturåterhämtningen fortsätter att förstärkas. Flera förtroendeindikatorer ligger långt över sina historiska genomsnitt, vilket indikerar fortsatt stark världskonjunktur. Global BNP-tillväxt väntas stiga från 3,2 procent i fjol till 3,6 procent nästa år och 3,7 procent 2018. Det är den starkaste tillväxttakten sedan 2011. Tillväxtökningen sker brett över samtliga regioner.

STARK INVESTERINGSKONJUNKTUR

I Europa och Nordamerika drivs tillväxten främst av en stark investeringskonjunktur. Investeringarna ligger emellertid fortsatt på en låg nivå och det finns ett uppdämt behov av att ersätta gammal utrustning och öka produktionskapaciteten. Tillsammans med att den senaste tidens utfallsdata inte utvecklats lika starkt som indikatorerna antytt kan det mycket väl vara så att tillväxten i framför allt Europa kan bli ännu högre. Tysklands ekonomi är tillväxtmotor i Europa och ger draghjälp inte minst åt företag i Central- och Östeuropa som i stor utsträckning är underleverantörer till västeuropeiska företag.

De asiatiska ekonomierna fortsätter att utvecklas starkt och flera länder som Indien och Indonesien gynnas av hög efterfrågan från en ung växande befolkning. Den kinesiska ekonomin utvecklas stabilt inför höstens partikongress. Investeringar i traditionella sektorer minskar samtidigt som de ökar i näringslivet, vilket bidrar till en stabilare ekonomisk utveckling. Tillväxttakten fortsätter emellertid att växla ner i takt med att ekonomin i allt större utsträckning ska drivas av inhemsk konsumtion snarare än investeringar. Den senaste tidens snabba skuldökning i den kinesiska ekonomin har dock ökat risken för en mer dramatisk nedgång. En snabb nedgång i efterfrågan från Kina som

är världens största råvarukonsument skulle slå särskilt hårt mot andra tillväxtekonomier som i stor utsträckning producerar och exporterar råvaror. Stigande råvarupriser, framför allt råoljepriset, gynnar emellertid tillväxtekonomierna och endast ett fåtal länder är kvar i recession i år. Saudiarabiens recession är hänförlig till en frivillig minskning av oljeproduktionen. Ryssland och Brasilien är ett par länder som gynnats av olje- och råvaruprisuppgången. Brentoljepriset väntas ligga kvar på drygt 50 dollar per fat under perioden 2017–2018.

BEHOVET AV STIMULANSER MINSKAR

Återhämtningen i de avancerade ekonomierna står i allt större utsträckning på egna ben och har inte längre behov av kraftiga stimulanser. Stigande råvarupriser har bidragit till att driva upp inflationen på många håll i världen. I den amerikanska ekonomin råder i princip full sysselsättning. Tillsammans med en svagare dollar bör detta pressa upp den underliggande

BNP-tillväxt, %

Region	2016	2017P	2018P	Andel av global BNP, 2016 %
Globalt ¹	3,2	3,6	3,7	100,0
Sverige	3,3	2,6	2,4	0,7
Asien & Oceanien	4,6	4,6	4,4	35,0
Europa	1,7	2,2	1,9	27,8
Nordamerika	1,5	2,2	2,3	26,0
Sydamerika	-1,9	0,9	2,5	5,6
Afrika	1,5	3,1	3,3	2,9
Mellanöstern	2,6	0,7	2,7	2,7

Not: Alla beräkningar i fasta priser

¹ Tillväxten angiven för köpkraftsjusterad BNP

Källor: Oxford Economics, Business Sweden

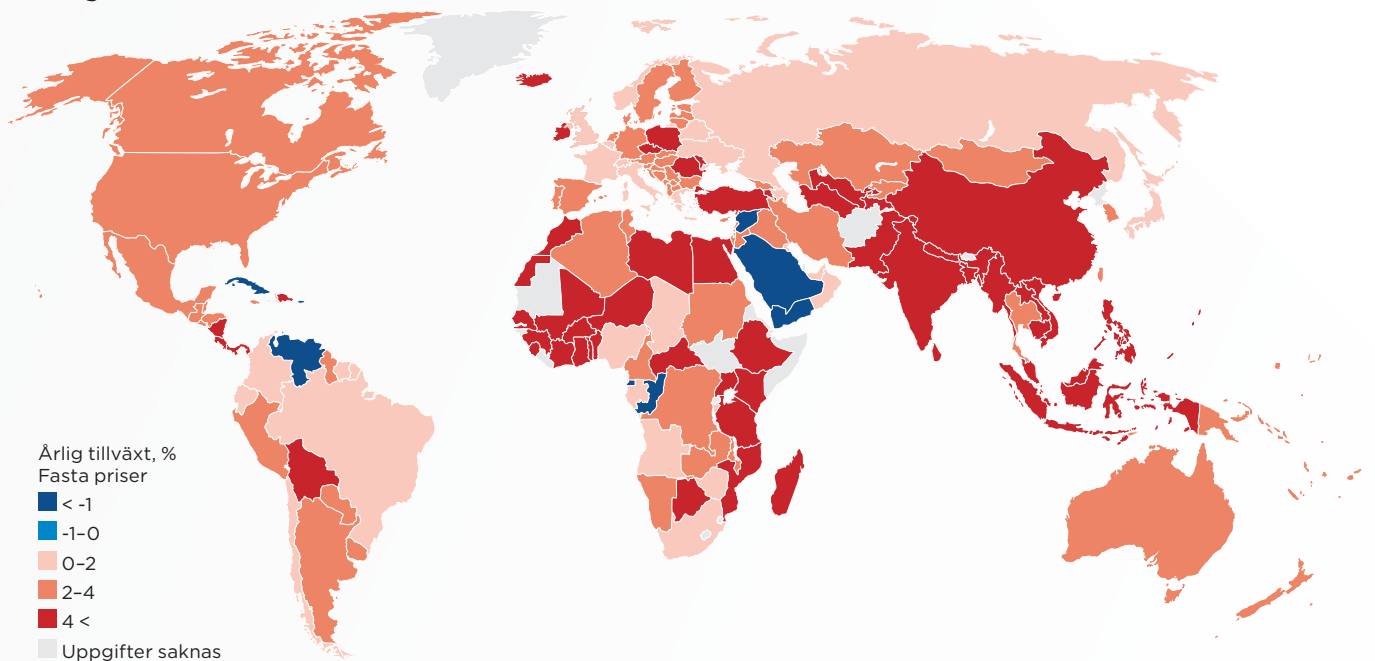
inflationen. Den amerikanska centralbanken, Federal Reserve (FED), fortsätter därför att föra penningpolitiken i en mindre expansiv inriktning för att undvika att ekonomin överhettas längre fram. FED meddelade vid septembremötet att banken ska börja krympa balansräkningen i oktober. FED väntas höja styrräntan ytterligare i december och genomföra ytterligare två höjningar under 2018. I euroområdet har konjunkturåterhämtningen inte kommit lika långt och inflationen ligger fortsatt under inflationsmålet. Det betyder att den Europeiska centralbanken (ECB) avvaktar med att höja styrräntan till andra halvan av 2019. Däremot väntas ECB påbörja en nedtrappning av stödköpen av obligationer under 2018.

ÖKAD POLITISK STABILITET I EUROPA

De politiska riskerna har klingat av sedan i våras även om det fortsatt råder osäkerhet kring den amerikanska och i viss utsträckning även den europeiska politiken. Valutgången i Tyskland som resulterade i att Merkel sitter

kvar som förbundskansler ytterligare en mandatperiod bidrar till ökad politisk stabilitet inom EU, åtminstone de närmaste åren. Med Emmanuel Macron som president i Frankrike finns det förhoppning om att nödvändiga reformer genomförs i landet. Det finns också en vilja och öppenhet för ett förstärkt samarbete inom såväl EU som euroområdet. Om Tyskland tar på sig ledarrollen bådär det gott för det framtida EU-samarbetet. Efter folkomröstningen om Brexit har förtroendet för EU dessutom ökat bland medborgarna i Europa. Europaparlamentets EU-barometer visar att 57 procent av EU-medborgarna tycker att det är bra att vara medlem i EU, vilket är ungefär samma andel som innan finanskrisen. Det indikerar att de populistiska vindarna avtagit i styrka. Ökade geopolitiska spänningar utgör emellertid en överhängande risk för den globala ekonomiska utvecklingen. Det är därför hög tid för alla företag att säkerställa att kunskap kring riskhantering i en krissituation finns i ledning och styrelse. Läs mer i Business Swedens nyligen publicerade geoekonomiska rapport "Om krisen kommer".

Prognos BNP-tillväxt 2017

Källor: Oxford Economics, Business Sweden

STARK OMVÄRLDSKONJUNKTUR LYFTER SVENSK EKONOMI

Att den globala konjunkturen fortsätter att stärkas ger draghjälp åt den svenska ekonomin. Framför allt gynnar den starka investeringskonjunkturen i omvärlden exportindustrin. Högkonjunkturen i svensk ekonomi består men det blir allt tydligare att flaskhalsar på arbetsmarknaden håller tillbaka tillväxten. Det råder brist på efterfrågad kompetens inom samtliga sektorer i ekonomin. Bostadsbyggandet hinner inte med att möta den ökande efterfrågan. En avgörande faktor för den ekonomiska utvecklingen framöver är hur bra vi lyckas med integrationen på arbetsmarknaden. Trots brist på arbetskraft inom samtliga sektorer syns inga tecken på ett tryck uppåt på lönerna. Inflationen når inte upp till inflationsmålet under prognosperioden och Riksbanken avvaktar med en första räntehöjning till andra halvan av 2018. Svensk ekonomi väntas växa med 2,6 procent i år och 2,4 procent nästa år jämfört med 3,3 procent i fjol.

EXPORTEN UTGÖR EN ALLT VIKTIGARE DRIVKRAFT

Flertalet indikatorer som speglar stämningssläget i den svenska industrin pekar på en positiv syn på efterfrågan från både hemma- och exportmarknaden. Det gäller även Business Swedens egna Exportchefsindex för tredje kvartalet som visar på att fler företag förväntar sig ökad exportefterfrågan från samtliga regioner i världen. Dessutom är kostnadstrycket fortsatt dämpat och arbetskostnaden per arbetad timme väntas öka långsammare än i fjol och i långsammare takt än i omvärlden. Därmed har svenska företag en konkurrensfördel. Kronan väntas stärkas något mot viktiga valutor. Sammantaget innebär det att svensk export väntas öka snabbare än den förväntade marknadstillväxten (det vill säga andra länders importefterfrågan från Sverige) de kommande åren. Tillväxten i varuexporten ökar från 3,2 procent i fjol till 5,0 procent i år för att dämpas något till 4,0 procent nästa år.

Prognos för Sveriges varuexport, %

Region	2017P	2018P	Andel av export 2016, %
Europa	4,6	3,9	73,1
Asien & Oceanien	6,9	4,7	12,3
Nordamerika	4,3	3,8	8,7
Sydamerika	5,3	5,7	1,5
Afrika	10,3	3,9	2,4
Mellanöstern	2,8	5,2	2,0
Globalt	5,0	4,0	100,0

Not: Alla beräkningar i fasta priser
Källor: Oxford Economics, Business Sweden

Tjänsteexporten har under flera år utvecklats starkare än varuexporten, men i fjol ökade varu- och tjänsteexporten i samma takt. Det första kvartalet i år föll tjänsteexporten, främst till följd av minskad export av uthyrning och leasing samt lägre utländsk konsumtion i Sverige. Tjänsteexporten väntas fortsätta att utvecklas förhållandevis svagt i år för att åter öka snabbare än varuexporten nästa år. Tjänsteexporten står för cirka en tredjedel av den totala exporten.

ASIEN EN ALLT VIKTIGARE EXPORTMARKNAD

Den svenska exporten utgör en allt viktigare drivkraft för tillväxten i svensk ekonomi. Europa är sedan lång tid tillbaka Sveriges viktigaste handelspartner och mottar drygt 73 procent av den svenska exporten. Att det går bra för Europa är därför avgörande för den svenska exportutvecklingen. Exporten till Asien och Oceanien har nyligen gått om exporten till Nordamerika. Exporten väntas öka snabbast till tillväxtmarknaderna. Ett undantag är Mellanöstern där Saudiarabiens ekonomi fallit i recession till följd av en frivillig minskning av oljeproduktionen.

KOMMER TYSKLAND ATT LEDA?

Det tyska valet resulterade som väntat i att den nuvarande förbundskanslern Angela Merkel sitter kvar ytterligare en mandatperiod. Hur regeringen kommer att formeras är för tidigt att uttala sig om, men vi vet att det blir en EU-positiv inriktning. Den tyska ekonomin är urstark och tillväxten i år väntas bli den högsta sedan 2011. Den tyska ekonomin som står för nästan en fjärdedel (24 procent) av EU:s samlade BNP är Europas tillväxtmotor. Tillsammans med Frankrike står länderna för hela 42 procent av unionens BNP. De populistiska strömningarna har inte fått genomslag i politiken och det finns goda förhoppningar om ett starkt samarbete inom EU. Inte minst i ljuset av att Angela Merkel har en likasinnad frihandelsvänlig part i den nyttillträdde franska presidenten Emmanuel Macron.

TYSK EKONOMI I MYCKET GOD FORM

Europas största ekonomi är i mycket god form och väntas växa med 2,1 procent i år, vilket är betydligt snabbare än trendtillväxten. Arbetslösheten är rekordlåg och det råder fin harmoni mellan företag och anställda. Lågkonjunkturen som följde på finanskrisen har dock satt sina spår och det finns ett upp-
dämt behov av investeringar och konsumtion. Förtroendeindikatorer ligger på toppnivåer, vilket signalerar optimism och fortsatt god tillväxt framöver. Det gynnar svenska företag som har ett stort handelsutbyte med i synnerhet Tyskland, men även övriga länder i Europa. För att tillväxten ska hålla i sig behövs emellertid mer robusta investeringar från näringslivet.

DEMOGRAFI, INTEGRATION OCH UTBILDNING UTMANAR

Den tyska ekonomin går bra för närvarande, men i grunden brottas ekonomin med en rad

strukturella utmaningar. Tyskland behöver liksom många andra länder balansera om från penningpolitiska stimulanser till finanspolitik och strukturella reformer för tillväxt och sysselsättning. För Tysklands del handlar det om den demografiska utvecklingen (åldrande befolkning), integration och utbildning. Inom dessa områden är reformer nödvändiga för att landet ska kunna bibehålla en uthållig ekonomisk tillväxt på längre sikt. Den arbetsföra befolkningen minskar i rask takt, trots starkt inflöde av migranter. Dessutom ligger Tyskland efter vad gäller digitalisering och tjänstefiering. Inom dessa områden ligger Sverige och svenska företag i framkant och det finns en stor potential för svenska företag att bidra. Tyskland kan med fördel ses som en utvidgad hemmamarknad för svenska företag.

DAGS ATT LEDA

Mot bakgrund av Tysklands nutidshistoria finns en känslighet både i Tyskland och i Europa kring Tysklands ekonomiska och politiska roll i EU. Tyskland har endast motvilligt tagit plats på den internationella arenan och då alltid i samklang med den nära bundsförvanten Frankrike. Exakt hur Tyskland kommer att agera i EU med den nya regeringen vet vi ännu inte. Detta har dock mindre betydelse för utvecklingen av den tyska ekonomin, åtminstone på kort sikt. Minskad politisk osäkerhet i Europa bådär gott för det framtida samarbetet inom Europa. Med Macron som nyttillträdde president i Frankrike kan det till och med bli riktigt bra, trots att Storbritannien avser att lämna EU. Frågan är om Tyskland är redo att leda.

” TYSKLAND ÄR EN DEL AV DE SVENSKA FÖRETAGENS HEMMAMARKNAD. ”

Anna Liberg, chef Business Sweden Tyskland

Europa

DRAG I ÅTERHÄMTNINGEN

Ett drygt halvår in på 2017 är utvecklingen i Europa fortsatt stark. Hushållens konsumtion förblir robust tack vare genomgående högt tryck på arbetsmarknaden. Industriproduktionen och investeringstakten fortsätter att öka. Exporten går bra med fortsatt drag på exportmarknaderna, särskilt i Asien. Inflationen är på väg upp, men inte tillräckligt snabbt eller övertygande för att tvinga fram räntehöjningar. Därmed fortsätter lågräntepolitiken. I euroområdet har valutans förstärkning med 10 procent mot den amerikanska dollarn sedan årsskiftet hittills haft liten påverkan på exporttillväxten.

Tillväxten i Europa väntas uppgå till 2,2 procent 2017 för att därefter avta något till 1,9 procent 2018.

LÄTTNAD I POLITIKEN

Ekonomi gynnas av att den akuta politiska osäkerheten om EU:s framtid har minskat. Valutgången i Frankrike och Tyskland var en framgång för ett sammanhållet Europa. Efter bakslaget för den brittiska premiärministern Theresa Mays toryparti i parlamentsvalet i juni har också tonläget kring Storbritanniens EU-utträde varit mer försonligt än tidigare.

Europeiska centralbanken väntas dröja i det längsta med att lämna en tidpunkt för avslut av obligationsköpen, detta för att inte störa en gynnsam konjunkturutveckling. En nedtrappning av stödköpen – för närvarande 60 miljarder euro i månaden – kan komma att meddelas vid bankens oktobermöte och inledas första halvåret 2018.

HÖGKONJUNKTUR I TYSKLAND

Det är fullt tryck i den tyska ekonomin med hög inhemsk efterfrågan. Hushållens inkomster och konsumtion gynnas av en stark arbetsmarknad med stigande sysselsättning, särskilt bland kvinnor, unga och invandrare. Ett ökande inflationstryck balanseras av måttliga löneökningar och en starkt euro, som

dämpar importpriserna. Kapacitetsutnyttjandet i industrin är på den högsta nivån sedan finanskrisen, men investeringarna i ny utrustning sackar efter. Inom byggsektorn och delar av tillverkningsindustrin råder nu brist på arbetskraft. Exporten fortsätter att utvecklas väl trots ett mindre gynnsamt valutaläge och viss sättning i Kinas importefterfrågan. Ordergången till industrin försvagades visserligen något under sommaren, men företagets förväntningar om framtiden är på fortsatt hög nivå.

I Frankrike ökar optimismen i en pågående bred konjunkturuppgång. Den privata konsumtionen gynnas av en arbetsmarknad som är starkare än på decennier, samtidigt som en något stigande inflation håller tillbaka hushållens inkomster. Industriproduktionen ökar och investeringstakten är på väg upp. Exporten går starkt med företagets orderstockar på rekordnivåer. Regeringen har lanserat ett reformprogram för bland annat arbetsmarknaden som syftar till en bestående vitalisering av den franska ekonomin. För näringslivet väntar en sänkning av bolagsskatten och regeringens planerade investeringsprogram på 50 miljarder euro. Men reformpaketets framtid är ännu oviss mot bakgrund av presidentens fallande popularitet och motstånd mot reformerna från delar av fackföreningsrörelsen.

Stämningläget i den brittiska ekonomin är försiktigt positivt. Arbetsmarknaden är fortsatt livaktig, men hushållens konsumtion och köpkraft har dämpats markant av en uppstuds i inflationen och regeringens åtstramningspolitik. Månadsdata visar att tillväxttakten i detaljhandelsförsäljningen går ned och nybilsförsäljningen faller. Pundets försvagning har fått genomslag i importpriserna och det högre oljepriset bidrar till ökade energikostnader. I gengäld har exportföretagen kunnat dra nytta av den svagare valutan och ökar utlandsförsäljningen kraftigt. Samtidigt stagnerar närings-

”
FULLT TRYCK
I DEN TYSKA
EKONOMIN.
”

livets investeringar under osäkerhet om utfallet av landets pågående förhandlingar om ett EU-utträde.

Bank of England lämnade styrräntan oförändrad på 0,25 procent vid sitt septembermöte och flaggade för kommande höjningar.

KONTRASTER VID MEDELHAVET

Italiens ekonomi växer långsamt vidare. Hushållens konsumtionsökning är svag och köpkraften dämpas av en modest men stigande inflation. Arbetslösheten är fortsatt hög och faller endast långsamt. Men optimismen i näringslivet ökar. Exporten utvecklas förhållandevis väl och näringslivets goda investeringstakt håller i sig. De akuta problemen i landets krisdrabbade banksektor är tillfälligt lösta efter en statlig räddningsaktion i början av året. Utsikterna för nya initiativ och reformer i den ekonomiska politiken är små fram till nästa parlamentsval, som sannolikt äger rum under första hälften av 2018.

Det mesta går nu vägen för den spanska ekonomin. Tillväxten är hög och bredbaserad med stigande efterfrågan på hemmamarknaden, uppskruvad investeringstakt och stora exportökningar. Arbetslösheten fortsätter att falla snabbt från de mycket höga nivåer som nåddes under finanskrisen. Samtidigt dämpar den stigande inflationen hushållens köpkraft något. Ett orosmoment för ekonomin är den pågående konflikten mellan centralregeringen och den viktiga regionen Katalonien, som kräver ökat självstyre.

LJUSARE I NORDEN

Vid sidan av den urstarka svenska ekonomin har utvecklingen i de övriga nordiska länderna förbättrats påtagligt de senaste månaderna. I Danmark drivs tillväxten av en stark privat konsumtion. Inköpschefsindex indikerar optimism om framtiden och industriproduktionen ökar, liksom exporten. Den finska ekonomin överraskar med starka siffror som får årets tillväxtprognos att skrivas upp kraftigt. Uppgången är bred med en robust ökning av den privata konsumtionen,

hög investeringstakt och snabb exporttillväxt. Norge uppvisar stabil tillväxt med en stark arbetsmarknad och ökande industriproduktion. Inflationen har fallit tillbaka efter en tillfällig uppgång under fjolåret.

ÖSTEUROPA LYFTER MED EUROPAMARKNADEN

I Central- och Östeuropa är den ekonomiska utvecklingen mycket god. Polen, Tjeckien, Ungern och Rumänien uppvisar samtliga höga tillväxttal, med uppskruvad aktivitet på såväl hemmamarknaderna som i exportsektorn. Högkonjunkturen i Tyskland och draget på europamarknaden bidrar väsentligt till det stora lyftet i ländernas industriproduktion. I de baltiska länderna är tillväxten robust, men på en något lägre nivå.

I Ryssland går återhämtningen vidare, men hemmamarknaden är fortsatt svag. Hushållens konsumtion har studsat upp efter fjolårets nedgång och industriproduktionen ökar något. Den tidigare höga inflationen har på två år fallit från 13 till 4 procent och är nu under kontroll. USA:s utökade ekonomiska sanktioner mot Ryssland kommer sannolikt inte att ha någon direkt negativ påverkan på ekonomin.

Turkiets ekonomi växer snabbt efter en tillfällig nedgång förra året. Inhemsk efterfrågan understöds av regeringens expansiva finanspolitik och snabb kredittillväxt. Exporten till europamarknaden ökar. Den viktiga turistnäringen fick ett starkt uppsving under sommaren trots det försämrade säkerhetspolitiska läget.

600
MILJARDER SEK

Europeiska Centralbankens
månatliga stödköp av obligationer

Asien

FORTSATT STARK TILLVÄXT

Tillväxten i Asien är fortsatt stark och ökar med cirka 4,5 procent per år 2017–2018. Tillväxtekonomierna gynnas av den starka omvärldskonjunkturen och stigande råvarupriser.

Ekonomier med stark inhemsk efterfrågan väntas ha hög tillväxttakt de närmaste åren. Sannolikt kommer Kina, Indien och Filippinerna fortsatt ligga i framkant med årlig BNP-tillväxt på över 6 procent. Mindre men öppna ekonomier så som Singapore, Taiwan och Hongkong väntas få ett uppsving i tillväxten 2017, med draghjälp från den starka efterfrågan från omvärlden.

STIGANDE GEOPOLITISK ORO

Samtidigt är den stegrande geopolitiska osäkerheten i världen ett orosmoln i Asien, inte minst den eskalerande militära konflikten på koreanska halvön. För många länder kommer en expansiv finans- och penningpolitik vara viktigt för att driva upp inhemsk efterfrågan och därmed minska påverkan från osäkerheter i omvärlden. Samtidigt är strukturella reformer avgörande för fortsatt stark tillväxt i många av tillväxtekonomierna i Asien. Till stor del handlar det om att öppna upp för utländska direktinvesteringar och förbättra möjligheterna att göra affärer.

KINA SAKTAR NER ENLIGT PLAN

Den kinesiska ekonomin utvecklas starkt, men dämpas framöver. Ekonomisk stabilitet är i fokus inför höstens partikongress. Kinas behov av en svagare valuta har minskat efter att exporten vänt upp. Överkapaciteten i den tunga industrin har minskat. Investeringar i traditionella sektorer så som infrastruktur, fastigheter och tung industri har minskat. Istället drivs ekonomin allt mer av ökade investeringar i näringslivet. Eftersom dessa investeringar är mindre beroende av krediter väntas en stabilare ekonomisk utveckling i Kina. BNP-tillväxten väntas nå 6,8 procent

2017, för att sedan gradvis växla ner till 6,2 procent 2018. Tillväxten väntas sedan fortsätta mattas av i takt med avtagande investeringar och industriell produktion. Detta i linje med Kinas omställning till konsumtionsdriven ekonomi, snarare än investeringsdriven.

Kina står emellertid inför en rad utmaningar framöver för att behålla momentum i ekonomin. Landet tappar konkurrensfördelar i arbetsintensiva sektorer genom högre löner och produktionskostnader. Det ökar behovet för omställning mot sektorer med högre förädlingsvärde, inklusive tjänstesektorn. En finans- och penningpolitik som stimulerar konsumtion- och löneutveckling är viktigt. Likaså förstärkning av områden så som infrastruktur, hälso- och sjukvård samt social trygghet. Därutöver behöver Kina ytterligare reducera en överkapacitet inom en rad industrisektorer. Framsteg har bland annat gjorts inom kol- och stålindustrin, men mycket kvarstår än.

Yttre faktorer så som handelsrelationen med USA kommer också att påverka Kinas tillväxt framöver.

INDIEN TILLBAKA PÅ SNABBSPÅR

Den indiska ekonomin är på god väg att återhämta sig från fjolårets kontantindragning. Regeringens ogiltigförklarande av en stor del av kontanterna i omlopp syftade till att bekämpa korruption och den svarta marknaden, att driva på digitaliseringen och öka skattebasen. BNP-tillväxten första kvartalet 2017 fick en märkbar törn som resultat av kontantbristen, men verkar nu ha återhämtat sig. Tillväxten för helåret 2017 väntas bli 6,5 procent, för att sedan klättra uppåt igen 2018 till 7,5 procent. Återhämtningen i tillväxten beror till stor del på stark inhemsk konsumtion samt ökade offentliga investeringar i infrastruktur.

Det nya mervärdesskattesystemet, GST, implementerades under juli månad i år. Det

¹ Thailand, Indonesien, Vietnam, Filippinerna, Malaysia, Singapore, Myanmar, Kambodja, Laos och Brunei.

medförde viss osäkerhet som tillfälligt påverkade bland annat inköpsindex (PMI) negativt. På sikt väntas det nya systemet medföra betydande ekonomiska fördelar. Dels kommer det att underlätta för affärer genom en enhetlig skattestruktur över hela landet, dels stärker det förtroendet för regeringens reformagenda framöver.

INDONESIEN TAKTAR PÅ

Indonesien väntas bibehålla en stabil tillväxttakt på cirka 5 procent under 2017, för att sedan öka något till 5,3 procent 2018. Investeringar, bland annat i infrastruktur, driver på tillväxten men är inte tillräckligt för att ge en snabbare ökning. Den unga befolkningen fortsätter att bidra till en stark konsumtion. Exporten förväntas utvecklas stabilt under 2017, för att under senare delen av 2018 få ett uppsving.

Hur den indonesiska ekonomin utvecklas framöver är avhängigt regeringens förmåga att genomföra strukturella reformer. Reformerna avser till stor del reduktion av korrup­tion och byråkrati, avregleringar för att öka utländska direktinvesteringar i landet samt förenkling av möjligheter att göra affärer.

LJUSNING I JAPAN

Den japanska ekonomin väntas visa en stark uppgång under 2017 och nå en tillväxttakt på 1,7 procent, upp från 1,0 procent 2016. Utvecklingstakten väntas hålla i sig under 2018 och hamna på cirka 1,6 procent. Den starka utvecklingen förklaras till stor del av en ökad export och ett starkare affärssentiment i landet. Detta som resultat bland annat av stark omvärldskonjunktur med hög efterfrågan i kombination med en relativt lågt värderad yen. Även den inhemska efterfrågan väntas få ett uppsving under 2017, men begränsas av långsam löneutveckling.

Japan har de senaste decennierna kämpat med en stagnerande ekonomi som resultat av låg konsumtion och inflation, samt att landet har en av världens äldsta befolkningar. Det verkar antligen ljusna något i den japanska

” KINA STÅR INFÖR EN RAD
UTMANINGAR FÖR ATT BEHÅLLA
MOMENTUM I EKONOMIN. ”

ekonomin, men även här kommer den fortsatta utvecklingen vara avhängig av reformer. Regeringen har under en längre tid stimulerat den japanska ekonomin såväl genom penning- som finanspolitik, samt genom strukturella reformer så som förändring av företagsstyrning, hälso- och pensionsreformer.

Japan visar stor vilja att öppna upp landet för handel och utländska direktinvesteringar alltmer. I juli i år nåddes framsteg i förhandlingarna av ett frihandelsavtal mellan EU och Japan (EU-Japan Trade Agreement). Avtalet syftar till att förenkla för europeiska företag att göra affärer med Japan, till exempel genom att reducera tullar och implementera gemensamma varustandarder och regler. Båda parter arbetar för att slutföra förhandlingarna under 2017.

Parallellt pågår förhandlingar om ett strategiskt partnerskap mellan EU och Japan.

12,3%

ANDEL SVENSK VARUEXPORT TILL ASIEN

Nordamerika och Brasilien

POLITISK OREDA, LYFT I EKONOMIN

I Washington fortsätter turbulensen kring president Trump. Interna stridigheter tar kraft av det politiska arbetet samtidigt som många poster i den nya administrationen förblir obesatta. Trots republikansk majoritet i kongressens båda kamrar har partiet ännu inte kunnat enas om en avveckling av sjukvårdsreformen Affordable Care Act. Presidentens utlovade skattesänkningar och satsningar på infrastruktur är försenade. En överraskande uppgörelse om budgetens utgiftstak mellan president Trump och demokraternas ledarskikt i kongressen kan dock förebåda en uppmjukning av den rådande hårda politiska polariseringen.

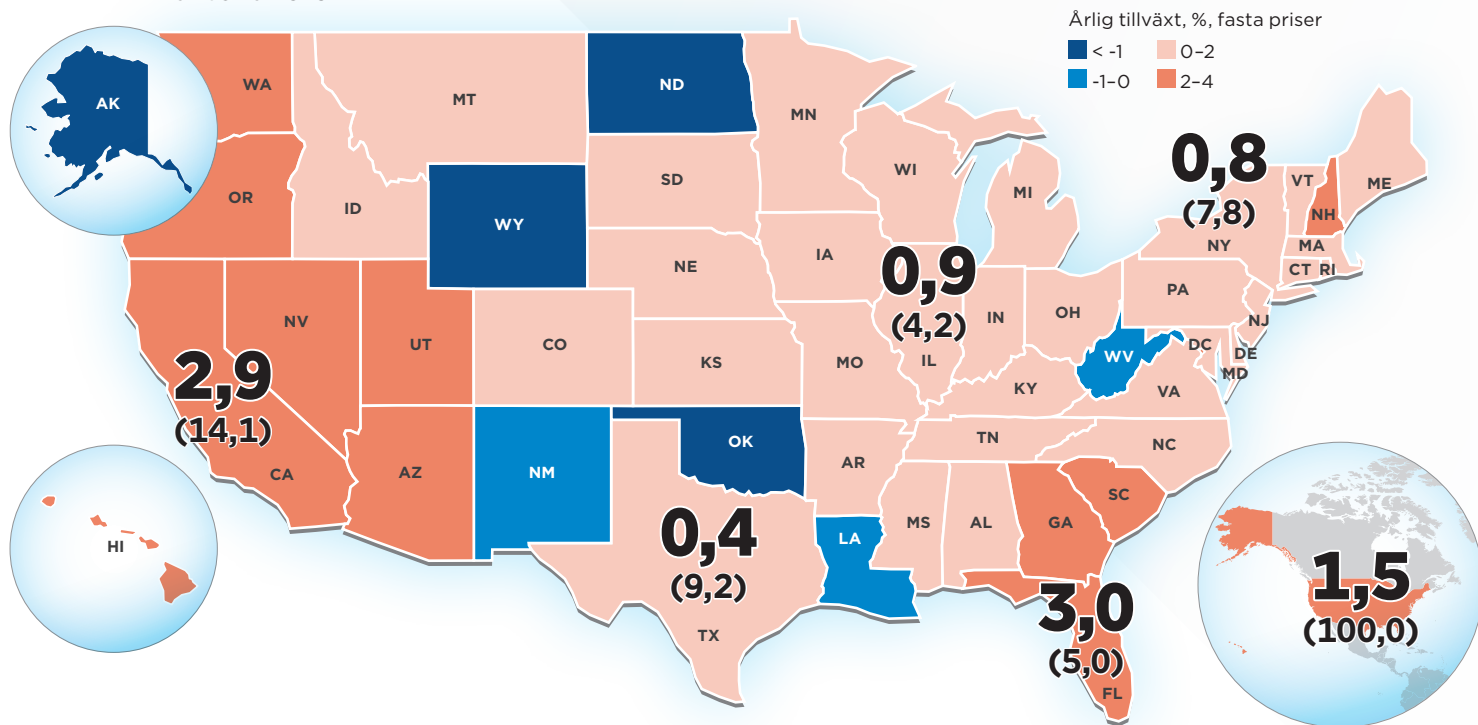
Efter amerikanska krav har USA, Kanada och Mexiko påbörjat en omförhandling av frihandelsavtalet NAFTA (North American Free Trade Agreement). Den politiska konflikten

mellan USA och Mexiko har mildrats under den senaste tiden, även om president Trump åter har aktualiserat byggandet av en mur mot landet. Samtidigt är Mexikos president Enrique Piña Nieto impopulär på hemmaplan efter en stor höjning av bränslepriserna. I Brasilien är den relativt nytillträdde president Michel Temer inblandad i en korruptions-skandal.

Ekonomi tickar på relativt ostörd av oredan i politiken. Nordamerikas tillväxt väntas uppgå till 2,2 procent 2017 och öka marginellt till 2,3 procent 2018.

Brasilien är på väg ut ur de senaste årens djupa recession och beräknas växa med 0,6 procent 2017 och 2,2 procent nästa år. Hushållens konsumtion liksom industriproduktionen ökar nu något, medan investeringarna fortsätter att falla.

BNP-tillväxt 2016

Not: Kartan redovisar siffror för BNP-tillväxten 2016 i de fem ekonomiskt viktigaste delstaterna: Kalifornien, Texas, New York, Florida och Illinois. Delstaternas respektive andelar av USA:s BNP visas inom parentes. Alla siffror anges i procent.
Källor: Bureau of Economic Analysis (BEA), Business Sweden

BRA SIFFROR, INGEN ENTYDIG HÖGKONJUNKTUR

USA:s ekonomi ökar nu farten efter fjolårets relativt svaga tillväxt på 1,5 procent. Hushållens konsumtion fortsätter uppåt, men visar också svaghetstecken. Realinkomsterna förbättras endast långsamt till följd av modesta löneökningar och en stigande inflation. Arbetsmarknaden visar fina siffror med en arbetslöshet på strax över 4 procent, men sysselsättningstillväxten planar ut. Tillväxten i detaljhandeln saktar in och personbilsförsäljningen har fallit kraftigt från fjolårets rekordnivå.

Näringslivet präglas av optimism. Industriproduktionen går upp efter ett tapp förra året och investeringarna har tagit fart. Exporten ökar igen med större efterfrågan på världsmarknaden.

Federal Reserve lämnade styrräntan oförändrad i intervallet 1,00–1,25 procent vid sitt septembermöte. Centralbankschefen Janet Yellen meddelade att banken nu kommer att successivt minska sitt innehav av statsobligationer. Därmed inleds en ny era med ovisst utfall för centralbankens interventioner i den amerikanska ekonomin.

BNP beräknas öka med 2,2 procent i år och 2,4 procent 2018. På delstatsnivå är det dock stor spridning i tillväxten. Medan västra USA går starkt är utvecklingen betydligt svagare i de centrala delarna av landet. Utvecklingen är

blandad på östkusten och i södra USA. Orkanerna Harvey och Irma som slog hårt mot Texas respektive Florida i september kommer att ge en viss negativ påverkan på det ekonomiska utfallet för året.

UPPGÅNG I NORR OCH SÖDER

Kanadas ekonomi växer snabbt, driven av robust inhemsk efterfrågan. Sysselsättningen ökar på en stark arbetsmarknad. Stigande inflation och hushållens höga skuldsättning kan dock dämpa konsumtionen framöver. Bank of Canada har höjt styrräntan till 1,00 procent för att kyla ned ekonomin.

Industriproduktionen tar fart i en bred branschuppgång, men exportlyftet har tills vidare uteblivit. Investeringarna ökar igen efter en nedgång framtvungad av energisektorns anpassning till ett lägre oljepris. BNP väntas öka med 3,0 procent i år och 1,9 procent 2018.

Även i Mexiko är det främst den inhemska efterfrågan som driver tillväxten. Hushållen har dock att hantera en inflation som hastigt stigit till 6 procent, till följd av en avveckling av subventionerna på bränsle samt pesons försvagning, som drar upp importpriserna. Utrikeshandeln ökar kraftigt, med landets NAFTA-partners USA och Kanada som mottagare av 81 respektive 3 procent av varuexporten. Tillväxten väntas uppgå till 2,6 procent 2017 och 2,2 procent 2018.

Nytt frihandelsavtal mellan EU och Kanada

Den 21 september godkände Kanadas parlament det nya frihandelsavtalet mellan EU och Kanada – det så kallade CETA-avtalet (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*). Avtalet godkändes av EU-parlamentet redan i februari och kommer att tillämpas provisoriskt till dess att det slutligt ratificerats av parlamenten i EU:s medlemsländer.

CETA innebär att svenska företag får nya möjligheter att exportera till och göra affärer i Kanada samt delta i offentliga upphandlingar värda 300 miljarder SEK årligen. Kanadensiska tullar på svenska varor kommer att avvecklas och procedurerna för införsel av varorna förenklas. Företag kan snabbare certifiera sina produkter och få sina standarder godkända för den kanadensiska marknaden. Dessutom blir det lättare att ta in utländsk arbetskraft i landet. Svenska tjänsteexportörer får fullt marknadstillträde inom bland annat telekom och miljötjänster.

APPENDIX

Svensk export, BNP-tillväxt och inflation

Land/region	Svensk varuexport, löpande priser			BNP-tillväxt, fasta priser, %			Inflation, %
	Export 2016, mdr SEK	Förändring 2015-2016, %	Andel av svensk export 2016, %	2016	2017P	2018P	2016
EUROPA							
Sverige	N/A	N/A	N/A	3,3	2,6	2,4	1,0
Danmark	83,4	2,7	7,0	1,7	2,4	1,8	0,3
Estland	9,7	7,7	0,8	1,7	3,1	3,7	0,8
Finland	81,0	1,6	6,8	1,9	2,5	1,9	0,4
Frankrike	52,7	7,8	4,4	1,1	1,7	1,8	0,2
Nederländerna	64,4	5,9	5,4	2,1	3,0	1,7	0,3
Italien	32,0	3,6	2,7	1,0	1,4	1,1	-0,1
Lettland	3,8	6,9	0,3	2,0	3,4	3,3	0,1
Litauen	7,8	5,2	0,7	2,3	3,6	3,2	0,9
Norge	123,9	1,8	10,4	1,0	1,1	1,4	3,5
Polen	38,7	6,3	3,2	2,6	4,3	3,4	-0,6
Ryssland	14,6	-0,3	1,2	-0,3	1,7	1,4	7,1
Spanien	23,4	1,8	2,0	3,2	3,1	2,7	-0,2
Storbritannien	71,9	-14,8	6,0	1,8	1,7	1,5	0,6
Tjeckien	9,6	8,2	0,8	2,5	4,6	3,3	0,7
Tyskland	126,0	5,1	10,6	1,9	2,1	2,0	0,5
AMERIKA							
USA	87,1	-3,8	7,3	1,5	2,2	2,4	1,3
Brasilien	6,8	-6,8	0,6	-3,6	0,6	2,2	8,8
Colombia	0,7	-15,3	0,1	2,0	1,5	2,8	7,5
Kanada	10,4	14,2	0,9	1,5	3,0	1,9	1,4
Mexiko	6,0	3,9	0,5	2,0	2,6	2,2	2,8
ASIEN, OCEANIEN							
Australien	13,0	9,2	1,1	2,5	2,2	2,3	1,3
Indien	8,9	-18,5	0,7	7,9	6,5	7,5	5,0
Indonesien	3,0	1,6	0,3	5,0	5,1	5,3	3,5
Japan	17,9	17,7	1,5	1,0	1,7	1,6	-0,1
Kina	46,0	1,7	3,9	6,7	6,8	6,2	2,0
Malaysia	2,9	5,9	0,2	4,2	5,5	4,6	2,1
Sydkorea	12,1	23,0	1,0	2,0	2,7	2,9	-0,5
Thailand	5,4	-1,1	0,4	3,2	3,5	3,4	0,2
Vietnam	1,5	10,1	0,1	6,2	6,5	6,7	2,7
MELLANÖSTERN, TURKIET OCH AFRIKA							
Förenade Arabemiraten	5,8	-14,1	0,5	3,0	1,7	3,3	1,8
Saudiarabien	9,3	-11,6	0,8	1,7	-1,4	1,3	3,5
Sydafrika	6,4	-15,6	0,5	0,3	0,7	1,4	6,3
Turkiet	11,8	-10,2	1,0	3,0	4,1	3,4	7,8

Källor: SCB; Oxford Economics; Business Sweden

BUSINESS SWEDEN Box 240, SE-101 24 Stockholm, Sweden
World Trade Center, Klarabergsviadukten 70
T +46 8 588 660 00 F +46 8 588 661 90
info@business-sweden.se www.business-sweden.se

